

VAHRAM KRONİĞİ'NE GÖRE ÇUKUROVA'NIN SİYASİ DURUMU

Ünal TAŞKIN*

Özet

Çukurova bölgesi, Anadolu ile Suriye coğrafyaları arasında olmasından kaynaklı, bu bölgeleri ilgilendiren pek çok siyasi hadiseye tanıklık etmiştir. Özellikle Haçlı Seferleri zamanında Müslüman Türk doğunun ortasında Hıristiyan krallar tarafından yönetilen bir bölge olması, Haçlıların doğal müttefikleri olmalarına sebep olmuştur. Bu süre içerisinde İslam dünyasının Moğol istilasıyla karşı karşıya kalması, yine bölge idarecilerinin Müslümanlar aleyhine faaliyete girişmelerine neden olan ikinci bir ittifakı doğurmuştur.

Bütün bu hadiseler cereyan ederken, Çukurova (Kilikya) Ermenileri kendi yönetim sahalarında egemen olmak adına bir takım faaliyetlerde de bulunmuşlardı. Kroniğin ifadesiyle *dünyayı zaferleriyle dolduranve Muhammed'e intisap eden* Türklerin bölgeye gelmeleriyle, daha batıya hareket ederek Doğu Roma (Bizans) topraklarında tutunmaya çalıştılar. Fakat iki toplum arasında meydana gelen statü farklılaşması, çatışmanın yolunu açtı. Bu sürtüşme sonucunda dünyanın farklı bölgelerine dağılmak zorunda kaldılar. Bir kısım Ermeni ise önderleri eşliğinde Kilikya bölgesinde denetim kurmayı başardı. Krallık ailesinin içinden çıkan ve önem atfedilen birkaç şahsiyetin mücadeleleri sonucu tacın elde edilmesi Ermeniler için büyük bir gurur kaynağı oldu. Zira tacı giyen Leon, *Franklar ile Yunanlıların imparatoru olarak* anılmaya başlandı.

Dinî motiflerin yoğun olarak kullanıldığı Vahram Kroniği, elde edilen başarıları veya Ermenilerin başlarına gelen sıkıntılı olayları da kutsal kitap çerçevesinde delillendirmeye çalışmıştır.

* Doç.Dr., Adıyaman Üniversitesi Fen Edebiyat Fakültesi Tarih Bölümü, unaltaskin@hotmail.com

KAYNAKÇALAR

- ÇETİN, Altan, “Memlûk-Ermeni İlişkilerine Genel Bir Bakış (1270-1375)”, *Tarihte Türkler ve Ermeniler*, III, Ankara, 2014, s. 51-65.
- DURAK, Neslihan, “Moğol Gazabından Tanrının Kudretine Gürcü ve Ermeniler (1220-1241)”, *Tarihte Türkler ve Ermeniler*, III, Ankara, 2014, s. 37-50.
- ERSAN, Mehmet, “I. Haçlı Seferi Sırasında Kilikya (Çukurova)’nın Haçlıların Eline Geçmesi”, *Haçlı Seferleri ve XI. Asırdan Günümüze Haçlı Ruhu Semineri 26-27 Mayıs 1997 Bildiriler Kitabı*, İstanbul, 1998, s. 65-72.
- ERSAN, Mehmet, “Kilikya Ermeni Krallığı’nın Türkiye Selçukluları’na Tâbiyeti Meselesi”, *Prof. Dr. İsmail Aka Aramağanı*, İzmir, 1999, s. 301-315.
- ERSAN, Mehmet, *Selçuklular Zamanında Anadolu’da Ermeniler*, Ankara, 2007.
- GALASTYAN, A. G., *Ermeni Kaynaklarına Göre Moğollar XIII.-XIV. Yüzyıllara Ait Eserlerden Alıntılar*, (çev. İlyas Kamalov), İstanbul, 2005.
- GÖKHAN, İlyas, “Memluk-Kilikya Ermeni Siyasi İlişkileri”, *Tarihte Türkler ve Ermeniler*, III, Ankara, 2014, s. 67-104.
- GÖKHAN, İlyas, “Türkiye Selçukluları İle Kilikya Ermenileri Arasındaki İlişkiler”, *Tarihte Türkler ve Ermeniler*, III, Ankara, 2014, s. 1-36.
- GÜL, Muammer, “İlhanlı-Ermeni İlişkileri”, *Tarihte Türkler ve Ermeniler*, III, Ankara, 2014, s. 105-113.
- NEUMANN, C. F., *Vahram’s Choronicle of the Armenian Kingdom in Cilicia*, London, 1831.
- OSTROGORSKY, Georg, *Bizans Devleti Tarihi*, (çev. Fikretİşiltan), Ankara, 1999.
- TEZCAN, Mehmet, “XI. Yüzyılın İlk Yarısında Ermenilerin Doğu Roma İmparatorluğu Tarafından Orta Anadolu Bölgesine Göçürülmeleri”, *Omeljan Pritsak Armağanı*, (edt. Mehmet Alpargu- Yücel Öztürk), Sakarya, 2007.
- von OLDENBURG, Wilbrand, *Filistin ve Küçük Asya’ya Seyahat*, (çev. Mehmet Ersan), İzmir, 2000.